

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül-monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Hansenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilttéri cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

A székelyek sorsa Oláhországban.

Bukurest, jan. 29. 1867. — Pár hó óta valóságos hajtvadászatot tart az itteni rendőrség az „oszlák alattvalókra,” s minthogy a kézimunkások, cselédek itt legtöbbször magyar-székelyek, így is mondhatjuk: a magyarokra. Ki tudná leírni azt a nyomort, melyet ezen szerencsétleneknek ki kell állniok, míg Bukurestből egész csapatunkint kélzán czra fűzve,*) esőben, sárban, fagyban, rongyokba takaródva, még félmezitláb is ki kell szenvedniük Brassóig, s talán tovább is?...

A befogatás ilyen formán történik. A komissuak, város ötödek, főnökei rendeletet vesznek a rendőrfőnöktől, hogy szedessék össze az épíztatókkal (tizedesek) a vagabunduszokat. Ezek aztán, hogy a fogás annál busásabb legyen, legelőbb meglepik szerencsétlen áldozataikat, oly helyeken, hol a hét munkás napjai után összegyűlvél mulatni szoktak és rakásra hajtják őket olyan fogadóba, hol a tüzet még nevérol sem ismerik. Itt viradnak meg, reggel már özönlik a nép a végzetes épület felé. Egyik keresi, siratja testvérét, másik férjét, a harmadik jó barátját sat., de bemenni senkinek sem szabad, mert utját állják a fegyveres darabontok; de nem is táncos, mert ők is ott marasztaltatnak. Itt tartják e szerencsétleneket két-három napig. Hogy ez idő alatt hogyan tápláltatnak, min hálnak? oh ezt csak ők tudják odahaza elpanaszolni, miután lánczra fűzve, gyalog, ily sáros időben 16 mérföldet gyalogoltak.

Ez az első fogás a vagabondok csapatjából, kik közül elégnék van útlevéle is, de ez mind hiában való.

Ezután a második, harmadik sat. fogás így történik. A tizedesek és titkos ügyönkök kiállnak az utcák szegleteire. A fáradt munkás megyen éji szállítására. A tizedes rákiált: „megállj! jer velem.” Ha az áldozat vonakodik, mert van útlevéle, van odahaza neje és éhező gyermekei, kik szivszakadva várják a kenyeret s egy darabka tűzifát — akkor a tizedes sípjába fú, a többiek összeszaladnak, s az áldozat fölé nem látja kedveseit. Mikor ilyen formán egy csapatot, 60—70 embert, összefogdosnak, úgy indítják őket Brassó felé, mint az előbbieket. A derék ploestiek még jobban elbeszélhetnék azt, hogy minő állapotban érkeznek oda ezen csapatok, hova zárják őket és ki táplálja őket. Ki irom nevért azonban a derék Róbert serfőző és vendéglősnek, mint a ki egy ízben 50 kenyeret adott be a fogdába ezen szerencsétleneknek, sőt sört és pálinkát is adott volna, de ezt nem engedték.

Igy transportálják át Románia fővárosából az „oszlák alattvalókat,” s azok között legszámosabban a székelyeket. De miért éppen az oszlák alattvalókat így? Ja, uraim! ennek meg kell történni, kormányunknak kötvénye van az oszlák kormányával, mi erről nem tehetünk. Igy szólnak a román organumok. De mi indíthatta az oszlák kormányt ezen kötvény megkötésére? Felelet: hogy visszakaphassa a katonaköteles ifjakat, kik ha szerelt tehetik, örömet kibúnak a sorozás alól. Ha csak is a katonaköteles ifjúságot szednék össze s a képeket a konzulátuson egy orvos kiválasztaná s egy pár hétfalusi szekérre fölrakatva hazaszállíthatná, ez ellen senkinek sem lázadna fel emberi érzelme. De midőn látjuk, hogy az apa elszakítatja gyermekeitől, midőn még az útlevél sem biztosít senkit ettől a néger transportálástól, midőn a fejével kenyerét kereso apa nem meri elhagyni éhező családját, mert retteg, hogy nyakoncsípi: tehetem-e én, hogy hallgassak, s a mit annyiszor elmondtam, ismét el ne kiáltam e lapok út-

*) E minket oly szomorúan érdeklő, s végre tán komolyabb eszmélkedésre felrúgó tudósítást, mai vezércikkünk mellőzésével figyelemfűrésztől lapunk homlokán adjuk, s fenn tartjuk magunknak, hogy ahoz elvi szempontokból közelebből hozzáfázhassunk. Addig is pedig felkérjük lapunk székelyföldi t. előfizetőit, s különösen a lelkeseket, hogy e tudósítás tartalmát a nép előtt tegyék minél szélesebb körben ismeretessé, nem egyébrt, hanem, hogy tisztában legyen a legutolsó székely atyafi is, miképp a dunai fejedelemségbe való, habár csak ideiglenes kivándorlás kalandos vágya is csak nyomorba s kétségbeesés helyzetbe vezeti őket. Szerk.

**) A nyaklánc, ugy hallom, megszüntetett, ez is haladás a civilizációban.

ján: „Ne ereszszték Bukurestbe a székelységet, vagy ha eresztitek, gondoskodjatok felőle, hogy ment lehessen ettől a vérfagylaló zaklatástól.” Én életemben soha sem láttam szárvaknál összefűzött baromsordát, miért kell látnom, karjaiknál fogva összelánczolt ember-társaimat, székely véreimet, itt a külföldön?

A magyar országgyűlés most együtt van, a székely kivándorlás lehetetlen, hogy szönyegre ne kerüljön. Ezen újabb lealázó transportatio, legyen egy újabb indok ez életbevágó kérdés felvételére.

Mi ok indíthatta a román kormányt ezen egyezmény megkötésére? nem kutatom. Azonban, hogy miért olyan kész a mostani kormány ennek a egyezségnek még a betűin is túlhaladó teljesülésére, ezt az következőkben találom.

Bukurest a forradalom, s főleg a keleti hadjárat után hatalmasan kezdett épülni. A kormány nagyszerű akadémia, kórházak, lak-tanyák, országúttak építéséhez kezdett, mint szintén egyesek is újdivatu pompás házakat építtettek. Ennyi építéshez a hazai munkaerő elégtelen volt, annyira, hogy némely nagy épületekhez az asztalos munkát s más egyebeket is Brassóban kellett készíttetni. Az idegen kézmunkásokat örömet fogadták s drágán fizették az építések. Akár hány székely van, a ki bejött kétlovas szekérével Bukurestbe fővenyet hordani. A szerencsés sikernek híre szaladván, úgy megtelt a város magyar-székely napszámosokkal, hogy pl. még a favágást is egészen kivették a hazai szegénység kezeiből. A munkaerőben elkezdtek a bennszülött munkásokkal versenyezni, s őket csak hamar le is győzni. Ebből kezdődött a kenyéririgység. Láttam székelyt, ki megalkudott két öl fa felvágására, s midőn hozzá akart kezdeni, két bennszülött ott termett s szinte ingyen vette át a munkát, csak is bosszúból az átkozott idegenek iránt, kik miatt már saját hazájokban sem képesek megélni. Miért nem marad kiki hazájában stb. E gyűlölet sok helyen annyira is ment, hogy naplemente után nem merészeltek az idegenek házukból kimenni. A jobbagyság rohamos felszabadítása, két évi szűktermés elég volt arra, hogy maga a kormány is aggodalomba essék: „mit fog enni e tömegtelen idegen itt a fővárosban, még porlázzadás is üthet ki, ha csak 24 órán túl éhezni kénytelen. Valóban két oly szűktermés után nem kevés aggodalom egy adóssággal terhelt tanácsnak ilyen nagy várost élelemmel ellátni. Soha sem jöhetett jobb időben az oszlák kormány a katonaköteles ifjakat kikérni, Azonnal kész volt a czimezés is.

Vágabond lön mind az, a kit az épíztatók befoghattak, öreg, ifju, napszámos, mesterlegény stb. s százával összefűzve kisérik őket hazájokba. Ime a székely kivándorlásnak egyik újabb szomorú következménye!!

A hon atyái együtt ülnek, a székely kivándorlást lehetetlen, hogy tovább is behunytt szemmel nézzék. E nép nem érdemi azt, hogy miután kora tavasztól késő őszig hangyaként dolgozik, téli időben ilyen transportatio legyen jutalma. Én a román kormányt nem hibázatom, az örvend, ha ily szűkidőben ily olcsó áron megszabadulhat a kenyérfogyasztó néptömegetől. A mi magas kormányunk tehetné, hogy ne bocsássa át ide a munkaerőt hazánkból, s alattvalóinak ilyenén hurcoltatásával tekintélyét csorbitatni ne engedje. Vannak, s ezt ki tagadná? vannak ily sok száz között naplopók is, lehetnek közöttük katonakötelesek is, de hogy mindazok, kiket két hónap alatt át transportáltak mind, mind vágabundok lettek volna, ezt elismerni annyi volna, mint a gyalázat bélyegét sütni a világ előtt a legszorgalmasabbnak ismert székely nemzet szegényebb osztályára. Még egyszer ismétlem azért: vagy ne ereszsze be Oláhországba a magas kormány ily nagy számban alattvalóit, vagy ha ereszt, legyen kegyes ezen lealázó transportatiót megvédeni.

Koos Ferencz,
ref. lelkész.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház febr. 4-én délután 5 órakor tartott ülése.

Elnök: Zeyk Károly az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésével Joannovics György, a szólni kívánók feljegyzésével Tóth Vilmos jegyzők bizattak meg.

A közlebbi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök az időközben érkezett irományokat jelenté be; ezek sorában több képviselő aláírásával ellátott egy indítvány olvastatott fel, mely a kolozsvár-brassói vasutvonallal részére biztosíték megszavazását kéri. Ezen indítvány kinyomatni rendeltetett, napi rendje később fog meghatározatni.

Torma Károly előadó olvassa az állandó igazolási bizottmány jelentését azon panaszok tárgyában, melyeket néhány választó Szemző István Rigyicza kerületi képviselő választása ellen nyújtottak be. A bizottmány a panaszíratot nem tekintetvén egyébként, mint bizalmatlansági szavazatnak, melyben semmi olyan választási kihágás sincs bizonyítva vagy okadatolva, mely megsemmisítést vagy vizsgálatot vonna maga után, igazolást véleményez, s a ház ezek alapján Szemző Istvánt a végleg igazolt képviselők közé igatá.

Napi renden volt a ház számadásainak megvizsgálására kiküldött bizottmánynak erre vonatkozó részletes jelentése.

Mielőtt azonban ennek érdemleges tárgyalása megkezdeték, elnök jelenti, hogy a háznyag és Lisznyay péntárnok részéről ezen bizottsági jelentés-észrevételek nyújtattak be elnök tehát szükségesnek tartja ezen észrevételeket előbb kinyomatni, s megvizsgálás végett a számvizsgáló bizottmányhoz utasítani, melynek jelentése is csak az itteni iromány megbirálása és véleményezése után lenne titzetesen tárgyalandó; egyszersmind felszólítandó lenne ezen bizottmány, a jelentésében felenlített mindazon esetekben teljes felvilágosítást szerezni, melyekben előbb ezt megtennie nem lehetett. A ház ezen véleményben mondá ki határozatát.

Olvastatott Maróthy János képviselő irata, melyben a személyében megsértett képviselői mentet panaszolva, ez iránt határozatot kíván.

Tisza Kálmán a következő határozatot indítványozza:

„A Maróthy János képviselő ellen a katonai hatóságok által elrendelt elfogatásában azon súlyos sérelmen kívül, mely a katonai hatóság különben is illetéktelen beavatkozása által elkövetett, a menedéket sérelmet is látjuk. — Megértvén azonban a Felségének legmagasabb elhatározását, melylyel a katonai hatóság eljárását megszüntette; ez alkalommal a kormány ezen egész eljárására nézve rozs-lását határozatilag kimondja. Jövére hasonló esetek ellen az országgyűlés függetlenségének érdekében tiltakozik s elvárja, hogy mind a jelen esetben, mind netalán előfordulható más esetekben, minden lehető eljárás csak a törvényes bírói hatóságok útján, az országgyűlés tagjai irányában pedig a menedéket s az illető ház jogainak megtartásával fog intéztetni.”

Ezen indítványt a ház egyetértelműleg elfogadván, az ülés eloszlott.

Előleges jelentés a 65-ös bizottság febr. 4-én tartott üléséből.

Az elnök Andrassy Gyula gróf még vissza nem érkezvén Bécsből, a bizottság, ma d. e. 11 óra felé megnyit ülésében először is Zeyk Károlyt választá meg helyettes elnökévé.

A javaslat 58-dik szakasza került felolvasásra.

Ghiczy Kálmán megjegyzi ellene, hogy ő az államhitei közűségét jövére sem kívánja fenntartani, mire a szakasz elfogadtatik. Az 59-dik szakasz nem idéz elő vitát, és szó nélkül meghagyatik.

A 60—63-dik szakaszok, s az ezután beigtatandó 6 szakaszba foglalt Lónyay Menyhért-féle következő módosítások olvastattak fel:

64. Ugyanezért, midőn a közös költségek áranya, a fentebbi 20., 21., 22., 23. és 24-ik szakaszokban körülírt módon meghatározatik, azzal egyidejűleg a fentebbi 63-dik szakasz által megállapított mód szerint egy részről a magyar korona országai, másrésztől a Felség többi országai és tartományai között, vám- és kereskedelmi szövetség lesz kötendő, melyben kimondatik egyszersmind az is, hogy a külfölddel eddig kötött kereskedelmi szerződések érvénye Magyarországra is kiterjed.

65. Ez alkalommal, szintén a fentebbi 63. §. szerinti egyezkedés által határozatathatnak meg az ipartermeléssel szoros kapcsolatban levő közvetett adók nemere, egyforma arányára és azok kezelésére nézve oly szabályok, melyek kizárják annak lehetőségét, hogy egyik törvényhozásnak vagy felőlös kormányának e részbeni intézkedései a másik fél jövedelmeinek csontkítását vonhassák magok után; megállapíthatatik egyszersmind jövedőre azon mód, mely szerint az ezen adóknál behozandó reformok a két törvényhozás által egyetértőleg fog-nának eldönteni.

66. Meghatározatnék az is, hogy az összes vámvonalok egyforma kezelése felett ki által és mikép gyakoroltassék a felügyelet s kimondatnék, hogy a vámokból befolyó jövedelmek a közös költségek fedezésére fordítandók; e jövedelmi összeg tehát mindenekelőtt le fog vonatni a közös költségek összegéből.

67. A kereskedelem előmozdításának egyik

leglényegesebb eszköze lévén a vasutak, ugyanakkor, midőn a vám- és kereskedelmi szövetség megkötetik, a fentebbi 63. §. értelmében létesítendő egyezkedés által határozatathatik el, hogy melyek azon vasutvonalak, melyekre nézve mindkét fél érdekekben közös intézkedések szükségesek, és hogy ezen intézkedések mennyire terjedjenek. Minden egyéb vasuti vonalak felett kizárólag azon miniszteriumot és országgyűlést illeti az intézkedés, melynek területén azok keresztül mennek.

68. A kereskedelemmel szoros kapcsolatban áll a pénzügyeszernek (Münzwesen) és általános pénzlábnak megállapítása is. Nemcsak kívánatos tehát, hanem mindenik fél érdekében szükséges is, hogy mind a pénzügyeszer, mind a pénzláb a kötéendő vámszövetséghez tartozandó országokban egyenlő legyen. Ugyanezért a vám és kereskedelmi szövetség megkötése alkalmával a pénzügyeszer és pénzláb felett is szükséges leendő külön egyezkedés útján intézkedni. Ha pedig az így megállapított intézkedések megváltoztatása vagy új pénzügyeszernek és pénzlábnak megállapítása utóbb szükségesnek vagy észszerűnek mutatkoznék, az a két miniszterium kölcsönös egyetértésével s a két országgyűlés helybenhagyásával fog történni. Magában értendő, hogy a pénzügyeszer és kibocsátásra nézve a magyar király fejedelmi jogai teljes épségben fennmaradnak.

69. A quota meghatározásával s a vámszövetség megkötésével egyidejűleg lesz egyszersmind az az államadósságok után Magyarországra által vállallandó évi járulé, az 57. és 63-ik szakaszokban kijelölt módon, szabad egyezkedés által megállapítandó.

Első szónok: Deák Ferencz. Időnkintieknek tekintni mindezen intézkedéseket; de éppen azért ki akarja ezt fejeztetni, a 67-dik szakaszban kimondott időkintiségi idézése által az egységekről szóló szakaszokban.

Tisza Kálmán Magyarország önálló intézkedési jogát látja a szakaszokban megsemmisítve. Ki akarja mondani, hogy a Magyarország beleegyezése nélkül kötött kereskedelmi szerződések az országra nézve jogilag érvénytelenek; politikai kényszerűségből elfogadja ugyan, de némely pontjaikat az ország érdekében képpent meg kellene változtatni. Az ország külön önálló intézkedhetési jogát határozottan ki akarja fejeztetni.

Ghiczy Kálmán nem lát expedienst azon esetre nézve, ha az egysége megkötése nem sikerül. A 64-dik szakasz e részben homályosan és határozatlanul intézkedik. Az időnkintiségi beigtatása nem képes öt eléggé megnyugtanni. Azt szeretné kifejeztetni minél világosabban, hogy az egységek nem sikerülte esetében Magyarország ezen tárgyakra nézve magának önálló intézkedhetési jogát fenntartja. Ez önálló intézkedést pedig nemcsak jogilag, de gyakorlatilag is lehetőnek tartja. A módosítványok elfogadása, nézete szerint, egy, a nov. 17-ken kelt leirat kívánalmainak, valamint az octoberi diploma határozványainak elfogadásával.

Fest Imre különösen Magyarország anyagi gyarapodása szempontjából védi a beigtatandó szakaszokat.

Podmaniczky Frigyes b. nem talál a módosítványokban elegendő biztosítékot az ország anyagi kifejlődésére nézve, s attól tart, hogy Magyarország továbbra is alárendelve marad a Lajthán túli tartományok anyagi érdekeinek. Végül kéri, mi fog történni ezentúl a magyar bányákból kerülő arannyal és ezüsttel?

Deák Ferencz azok érveit czáfolja, kik a módosítványokban tervezett egységek által az ország függetlenségét s jogait látják megsemmisítve. Védi a módosítványokban foglalt javaslatok méltányosságát és észszerűségét. A tervezett egyezkedések, még megkötésük előtt az országgyűlés elé fognak terjesztetni, s ha az ország nem fogja helyeselni, élhet jogával és módosíthatja vagy félre is vetheti.

Bónis Sámuel, előre bocsátva, hogy a kisebbség soha sem vádolta a többséget azzal, hogy az ország önállóságát és jogait fel akarja adni, az ország jogainak fenntartását szintén világosan ki akarja fejeztetni.

Ivánka Imrét, ki a szabad kereskedés mellett nyilatkozik, többek között azon kitél aggasztja, hogy a vámjövedelem a közös költségre fog fordíttatni. Minő hivatalnokok fogják e jövedelmet kezelni? idegenek vagy magyarok?

Tisza Kálmán kész mindent megtenni, a mit a méltányosság követel, de Magyarország állami függetlenségét sértetlenül fenn akarja tartatni: minélfogva újabban is a módosítványok ellen nyilatkozik.

Deák Ferencznek nincs kifogása az ellen, hogy az ország önálló intézkedési joga tételessé be a szerkezetbe. Ivánka megnyugtatóra, azt hiszi, az fog szolgálhatni, hogy mindenik fél a maga részéről külön fogja a vámjövedelmet beszedeteni.

Tisza Kálmán még harmadszor is felszólal nézete mellett.

Nyáry Pál rövidebben, s csak általánosságban kívánna a nemzetközi egységek eszméjét kifejeztetni. Különbön Ivánka Imre nézeteit helyesli, s különösen kiemeli, hogy éppen a Lajthán túli tartományok kívánják a védmórt, míg Magyarországa a szabad kereskedést pártolja. Az ország önálló jogának fenntartását világosan ki akarja tétetni.

Ivánka Imre még szintén a részletezés ellen szólal fel, s megjegyzéseket tesz egyik másik többségi szónok szavaira.

Ghiczy Kálmán attól tart, hogy az illető küldöttségek nem pusztá javaslatokat fognak készí-

teni, melyeket az országgyűlés netán földre is vet-
het, hanem az ő munkálatainak kitételez ereje is
lesz, mert előleg megállapított irányadó elvek és
utasítások szerint fognak eljárni.

Lónyay Menyhért az ellenészervevények czá-
folatába bocsátkozik, s hosszabb beszédben védi
az általa szerkesztett szakaszok fogalmazatát.

Keglevich Béla gróf a kisebbség szempont-
jából s egyszersmind a jelen birodalmi kapcsolat
megszüntének lehetőségénél fogva, a javasolt szak-
aszok ellen nyilatkozik.

Tisza Kálmán és Ghiczy Kálmán, Ló-
nyay Menyhért fejtegetései következtében még
egyszer felszólalnak; s ezután a kérdéses szak-
aszok részletes tárgyalás alá bocsátatnak, melyben
még Ghiczy Kálmán, Bónis Sámuel, Somsich
Pál vesznek részt, s a javasolt szakaszok a Deák
Ferenc indítványozta kikötések beigtatásával elfo-
gadhatnak.

Következik az eredeti javaslat 64-dik, most
már 70-dik szakasza, melyre nézve Somsich Pál
az ország önálló törvényes intézkedési jogát fen-
tartó beigtatást indítványoz, s e beigtatás, Nyáry
Pál és Csengery Antal felszólalásai folytán a 61
dik s következő szakaszokra való hivatkozással
elfogadtatik.

A javaslat utolsó 71-dik szakasza szó nélkül
elfogadtatik.

Hosszu József indítványozza, hogy a posta
és távirat ügye is vételessé fel a javaslatba; So-
sich Pál azt fölöslegesnek tartja, Podmaniczky
Frigyes báró pártolja, s az indítvány elesik.

Ezután rövid vita után az összes javaslat el-
fogadtatik, mire Tisza Kálmán a maga és társai
névében kijelenti, hogy a kisebbség fentartja ma-
gának, hogy e munkát ellenében a maga nézeteit
kifejezhesse s beadja.

Bümes Frigyes végül a szászok nevében
örömet üdvöndöztet a munkát sikerült, s
Magyarországnak Erdélyvel való kap-
csának újabb megerősítéséért felelt, s ezzel
az ülés délutáni 1 1/2 órákor szétoszlik.

Az elfogadott munkát hitelesítése a szerdán
délelőtt tartandó utolsó bizottsági ülésben fog meg-
történni. (P. N.)

Több segesvári választó polgár hála- nyilatkozása.

A mint tudva van olvasóink előtt, Segesvár
városa legutóbbi követválasztása ellen a bureaucra-
ticus önkény felhasználása miatt, több segesvári
polgár panaszt emelt, s kívánta, hogy Gull úr,
mint visszaélések által választott képviselő, ne ve-
rificáltsék.

Az országgyűlés e kérdésben vizsgálatot ren-
delt, s biztosul Trausenfels Emilt, Brassó
város egyik jeles képviselőjét küldötte ki. A kinyo-
mozás a feladott panaszok alaposságát derítette fel,
minél fogva a választásnak meg kellett semmisítet-
nie. Ezen eredmény kedvező benyomást tett Seges-
vár város azon polgáira, kik a választási jogot
kijátszó visszaélések ellen, részint felleptek, részint
az alkotmányos jog mellett bennsőséggel buzognak.
Ezen kedvező benyomásnak kifejezést adtak Trau-
senfels Emil képviselőhöz küldött következő nyilat-
kozatuk által, a melyet a képviselőház elnökségé-
nek is megküldöttek.

Tekintetes úr! Nagyszámú segesvári polgár-
nak, az itten ez év április 19-én végrehajtott
követválasztás ellen emelt panaszokra, az ország-
gyűlés magas képviselőháza által, tekintetes úr,
mint kinyomozó biztos kiküldetvén, heteken át tartó
időközben a szükséges vizsgálatokat tiszteltreméltó
belátással és pártatlansággal végrehajtotta és a ma-
gas képviselőház elébe kielégítő okadatolást állított
össze, melynek alapján az, ezen törvénytelenül végre-
hajtott képviselő-választást e hó 8-án megsemmisíteni
méltonnak találhatta. A jogtalanság, a tör-
vénynek az erőszak fölötti, ezen, a mi viszonyaink
között nagyfontosságú ügybeni győzelem reánk jö-
konyul hat, s annál kellemesebben érezzük magun-

kat ösztönözve a tekintetes úrra, mint nekünk
drága férfúra, meleg elismeréssel emlékezni, mint
a kinek becsületteljes és lelkiismeretes kötelesség-
teljesítése által érthetők el mi kívánólag ezen ered-
ményt. Az ezen kinyomozással együtt járó fáradság-
s és alkalmatlanságokért lelje ön dús jutalmát
azon magas szövevényben, hogy a segesvári pol-
gárság, egy az erőszak által gyakran és hosszasan
terhelt részt legalább egy pontban, végre vala-
hára, jogához jutni segítette.

Isten áldja meg önt azért!

Fogadja ön kiváló tiszteletünk kifejezését,
melylyel mi, alólirottak, maradunk a tks úrnak alá-
zatos szolgálói. Segesvár, dec. 26. 1869. Johan Kre-
mer, A. Misselbacher, Johan Traff, Johan Hoch se-
nior, Johan Kinn, Michael München, Johan Resch-
ner, Dániel Kaivess, Sám. Gotfr. Schuller, Johan
Gros, Johan Enzinger, Johan Walther, Johan Ax-
leff, Fridrich Sigmund, Johan Keller, Carl Schiroki,
Johan Sigmund, Michael Wethen, Michael Gros,
Johan Rets, Samuel Zinz, Tr. Binder, Johan Rad-
ler, Gottfried Melzer, Trid. Folbert, Michael Graf,
F. Misselbacher jun., Henrich Misselbacher, Fried-
rich Markus, Alexander Poth, Fried. Grunager, N.
Neuendorf, Johan Orendi, Daniel Dengel, Josef
Orendi, Daniel Ehrman, Marton Knall, Samuel Ka-
milli, Henrich Frank, Fridrich Schvenauer, Gottfr.
Müller, Johan Schönauer, Johan Georg Seraphin,
Samuel Plutz, Johan Leonhard, Paul Ernst, Friedr.
Sporn, Sam. Fr. Salmen, Johan Tellmann, Josef
Lang, Andreas Antj, Johan Wolf, Johan Róth, An-
dreas Brumsant, M. Schegel, Georg Beer, Josef
Kauntz, Marton Renl, Georg Stöhr, Samuel Karres,
Josef Stöhr, Franz Ranisch, Andreas Liegner, Da-
niel Kessler, Johan Marsteiner, Karl Tornitz, Josef
Teutchländer, Friedrich Leonhard, Gottfried Eiser,
Joh. Petrus Gros, Wendelin Habenman, Michael
Ziegler jun., Johan Graf, Mathias Schneider, Carl
Guist, Johan Platz, Samuel Roth, Sam. Schuller,
Georg Stöhr, Andreas Beer, Samuel Smidt, Johan
Hann, Johan Kolnert, Carl Pap, Michael Wolf, Jo-
sef Thell, Johan Schneider, Josef Adlef, Friedrich
Baumgarten, Johan Eisenberger, Friedrich Szilágyi,
Johan Gusztáv jun., Johan Reschner senior.

Levelezés.

Nyarádmunte, (Marosszék) jan. 28-án, 1867.—
Sietek előbb irt levelem némi helyreigazítása tekin-
tetéből megírni: hogy ny. szeredai olvasó-egyletünk
id. gróf Teleki Domokost, ugyszintén maros-
vásárhelyi tanár Mentovich Ferencet is boko-
ros érdemeiket némileg méltányolni kívánván, azon
egylet tiszteletbeli tagjaivá megválasztani szeren-
csés volt. Cserefalvi.

Tasnád, jan. 5. 1867. — Valódi magasztos
örömrézt szállja meg kebleinket mindannyiszor,
valahányszor az evangéliumi buzgóság és áldozat-
készség amaz éltető és melegítő hevé, mely a di-
cső ösök által számos egyházakat és virágzó isko-
látat teremtett, egyes méltó unokák kebelében, az
egyház és népnevelés érdekében, jelen anyagias
korunk és nyomasztó viszonyaink között is tenyész-
tőleg látjuk fellobogni, és ha méltó hálával emle-
getjük azon buzgó lelkeket, kik a népnevelést —
oly sokáig elhanyagolt szent ügyét — szellemi mun-
kátaikkal törekednek emelni és közérdekűvé
tenni; színtén forró hálával kell megemlékeznünk
azon kevesekről is, kik ezen nemes törekvéseket,
a mostoha viszonyok dacára is anyagi áldozattal
támogatni és érvényesíteni sietnek.

Ime ily magasztos örömt, ily forró hálát ér-
zett felgyulni kebelében a tasnádi ref. egyház egye-
teme is akkor, midőn a f. év 1-ső napján tartott

képviselőt gyűlésében, gymnasiuma érdekében két
nagyszerű alapítvány tétetett.

Az első t. Kovács Mihály ur, ér-kávási föld-
birtokos, tette korán elhunyt felejtethetetlen kedves
Móricz fia örökemlékére „Kovács Móricz örök
alapítvány” czimen 1000—ezer o. é. forint ere-
jéig, oly móddal, hogy a nevezett összeg 55 évig
kamatok kamatjával tőkésítettven, alpján szolgál-
jon egy tanári székeknek, vagy az addig felállított,
vagy az akkor felállítandó tasnádi ref. magyar
gymnasiumban, a tanári fizetésből fenmaradó fele-
leg pedig négy szorgalmas szegény tanuló éven-
kénti ösztöndíjazására fordíttassék.

A második t. Fodor Mihály ur, helybeli
ügyvéd és a tasnádi ref. egyház ez időszerűti fő-
gondnoka tette, 1500—ezer ötszáz o. é. frt erejéig,
oly móddal, hogy az egész összeg kamatok ka-
matjaival 30 évig tőkésítettven, alapjául szolgáljon
egy tanáriszéknek, színtén a tasnádi ref. gymna-
siumban.

Igy tehát a tasnádi ref. gymnasium felett,
mely a tudós szegedi Kiss István által 1545-ben
megalapítatva, egész 1848-ig, tehát három száza-
don keresztül, többszöri megszakással ugyan,
de mégis fenállott és virágzott, és a mely 48 óta
tökéletesen elenyészett; e két buzgó keresztyén ál-
dozat-készsége kimondotta a feltámadás örömteljes
szózatát, mely ha nem a közel jövőben is, de egy-
kor mindenesetre megvalósuland.

Hogy mily nagy szüksége e városnak és vi-
déknek egy gymnasiumra, azt csak azok tudják,
kik a távolban tanuló gyermekeik sorsa felett oly
sok fájdalmas aggodalmakat voltak kénytelenek ki-
állani, szerető sziveikben. E szükség eleven érzete
teremté meg ezen két nevezetes alapítványt, melyek
a tasnádi egyházra nézve örökre feledhetetlenné
teszik az 1867-dik év első napját, e szükség ele-
ven érzete kell hogy felbuzdítsa e vidék többi köz-
birtokosait és magát a tasnádi egyházat is arra,
hogy a szép példákat követve, az annyira óhajtott,
az oly szép történeti multtal bíró gymnasiumot mi-
előbb feltámasztani és visszaállítani igyekezzenek.

Egyesített szilárd akarat, egy kevés áldozat
csak az illetők részéről és a Kovács Mihály s
Fodor Mihály urak által elvetett mag előbb gyü-
mölcsözend, mint reménylhetnök.

És most befejezzük örömhirtünket azon öszinte
forró kívánnal, hogy adjon az Ur Isten sok ily
lelkess és buzgó fíjakat az egyháznak és hazának,
ezeknek pedig becses életüket tartsa meg számos
éveken át, hogy most hozott áldozataiknak áldásait
késő unokaikban is örövendő lélekkel szemlélhessék.

Biró Károly, ref. lelkész.

XXVIII. Közlemény *).

Az erdélyi muzeumegylet pénztárába — az
1866-dik évi december 6-tól, mint utóbbi közle-
mem napjától — mai napig, azaz: 1867-nek febru-
áriusa 1-ső napjáig kizárólag, a következő pénzek
és pénzértékek befizetéséről, u. m.

A) Részevényt fizettek: még pedig:

a) Az 1861-dik évre: Szabó László Páncsótá-
ról, évi 5 fttal

b) Az 1861—64-re id. Keresztes János Tor-
dáról, évi 5—5 fttal.

c) Az 1861—65-re Harmath Kristóf, Kedves
Alajos, Góla Péter, Csengeri Antal, Mohay Károly,
b. Kemény Zsigmond évenkénti 5—5 fttal; gróf
Vass Samuné pedig 10—10 fttal.

d) Az 1861—66-ra Huber Iván évi 5—5 fttal.

*) Az utóbbi közlemények láthatók: a „Kolosvári Köz-
löny” 1866. évi 16, 46, 126, és az 1866. évi 60, 148, vala-
mint a „Korunk” 1866-ik évi 15, 48, 128, és az 1866. évi 64.
145. számaiban. B. V.

azért 1452-ben hadat vizz Frigyes ellen, s Bécs-
Ujhelyben László kiadására kényszeríti. Ez 1453-
ban bejő, a kormányt, melyet Hunyadi ártasz ke-
zeibe, átvesszi; de lelkét a mellette nevelőül álló
gaz Czilley Ulrik, Hunyadi ellensége, megrontja s
Bécsben Hunyadinak halálára tör. E alatt a har-
czias II-ik Mahomed, (II.) Amurat utóda 1453-ban
Konstantinápolyt beveszi s a görög birodalmat meg-
dönti, s így hazánkat is nagyobb vesz fenyegeti,
annálkább, mert azt a király és Czilley odahagy-
ták, melyet most Hunyadi báratával s saját pén-
zén szedett seregével véd s Szendrőnél Tirus bé-
get tönkre teszi. Végre Mahomed Magyarországot
ugyanacsak megtámadván, annak kulcsát, Nándor-
Fehérvárt (Belgrád) mintegy 150,000-rel ostrom
alá veszi; de Hunyadi vitézei s az egyszerű Ka-
pizstrán János, kaszás és csákányos keresztesei-
vel a „Jézus” nevében a vad ozmán tönkre teszik,
50,000-nél többet ejtven el közülök — 1456-ban.
E fegyvertény által Hunyadi nemcsak hazánkat,
hanem az egész európai kereszténységet is men-
tettem meg a hitetlen török barbarizmusától. A fed-
hetetlen ember, ezen eszménye az igazi nagyság-
nak, szent barátja és bajtársa, Kapizstrán János
szerzetessel együtt, az örök dicsőség hónapja köl-
tözött ugyan 1456-ban.

Ki ne kívánna már nemcsak némileg ismerni,
hanem emléiben hiven megtartani is egy
ily történetet, melynek minden évéhez oly esemé-
nyek, dicsőség és kegyelet fűződnek? Ime e cél-
ból én megkísértem azt néhány mnemonikus vers-
ben összeállítani, megjegyezvén, hogy az itt forgó
4-es számokra csak az egy r betű szolgálván, itt

e) Az 1862—65-re Szendrey Ignác, Kovács
János, Csontos Elek, Gyulai Pál, Kükösy Sándor,
Bogyai István évi 5—5 fttal.

f) Az 1862—66-ra Csiky József évi 5—5
fttal.

g) Az 1863—65-re Veress Károly, Szűcs Al-
bert, Sümeghy Ferencz, Molnár Lajos, Dr. Hercz-
feld Sándor, öz. Vass Miklósné, Bóra Sándor,
Deák István évi 5—5 fttal.

h) A 1863—64-re Szigethy Lajos évenkénti
5—5 fttal.

i) Az 1863—66-ra Papp Zsigmond, Domokos
Samu (Kolosvárt) és Sándor József (fel-enyedi
pap) évenkénti 5—5 fttal.

k) Az 1864-dik évre ifj. Szarvady Károly 5
fttal; mérnök Horváth Samu pedig évi 5 fttal 25
krall.

l) Az 1864—65-re Kovács Károly, Toldy Fe-
rencz, Basa Miklós, Dobokay Ferencz, segesvári
gymnasium, Tóth Lőrincz, Pauler Tivadar, Szent-
györgyi József, Kriza Zános, Czecz Miklós, Gaál
Zsigmond, Haray Viktor, Sz. Kocsárd nemes köz-
sége, Szereday Ignác, Lányi Károly, Kapronczay
Dániel, Ercsey Miklós, Fekete Károly (Déváról),
Hunfalvi Pál, Kovács Ferencz, Vita Sándor évi
5—5 fttal; Vajda Ferencz és Vajda János pedig
évi 10—10 fttal; Bugát Pál, Gebhardt Ferencz évi
5—5 fttal.

m) Az 1864—66-ra Gyarmathy János, Vajna
István, Részler György, id. Jeszenszky István,
Taufler Károly, Tokay Pál, Gyárfás Ferencz, Dr.
Fischer Lajos évi 5—5 fttal.

n) Az 1865-dik évre Balázs József (Kolos-
várról), id. Reich Károly, Rácz Gyula, Peille Ottó,
báró Szentkereszty Károly, Gyarmathy Samu,
Medgyes Bálint, Vincze Ferencz, Dr. Antal László,
Gombos Sámuel, Fekete József, Vajna Antal, He-
repey Károly, Berzay Elek, Hauchard József, Szász
Domokos, Gothárd József, Mátéfi Ferencz, Dr.
Cziriel Antal, Gerendy István évi 5—5 fttal.

o) Az 1865—66-ra Haller Rudolf, ifj. Groisz
Gusztáv, Klausch János, Garda József, gr. Toldy
Lőrincz, György István, fő t. Czuczor Gergely,
Persian Marton, Ladányi Sándor, Gábor József,
Wégh Mihály, Dr. Czifra Ferencz, Scholcz Antal,
Pittner Gáspár, Frivaldszky Imre, id. Fekete Mi-
hály, Ráduly Ferencz évenkénti 5—5 fttal; Fekete
János cánonok évenkénti 5 fttal 25 kral; Kohn Sán-
dor évenkénti 10—10 fttal, Székely-Udvarhely vá-
rosa pedig évenkénti 50—50 fttal.

p) Az 1865—66—67-re Ebergényi Mózes,
Dr. Bereczky Károly, Sárpataky Zsigmond éven-
kénti 5—5 fttal.

q) Az 1865—69-re tehát az utolsó öt évre
Inczédi Sámuel 25 fttal.

r) Az 1866-dik évre Szabó Károly, Máthé
Péterné, Zeyk Domokosné, Raffai nep. János,
Kürtő Béla, Benkőné magyar Julia, Beresey La-
josné, Boitner Károly, Donogány Gergely, Ekhárd
József Fésüs Menyhért, Hámory Pálné, Haracsek
József, Lugossy Ferencz, Marosfy Jakabné, Mol-
dován Kálmán, nagybányai kaszinó, Smoczer Ig-
nác, Szakmári-Berényi Róza, Szendi Jánosné,
Holezer Vilmos, Ungváry György, Szabó Lajos,
Szabó Béla, Szabó József, Nagy Lajos, a tanár,
Marosy Gergely, Szilágyi Sándor, Petri Ádám,
Herman Ottó, Benkő János, Mentovich Ferencz,
Sterzing József, Csiki Károly, Gölner Antal, Nánási
Soma, Papp Péter, Fülöp Elek, Ferenczi István,
Baló Sámuel, Rákosi József, fogarasi nemes cziz-
madia czéh, Soltész János, Papp János, Uzon F.
Izsák Foger János, Brusz Lajos, Lázár Jakab,
Pánczéi Károly és Etédi Jakab György évi 5—5
fttal; a fogarasi ev. ref. ekklezsia évi 10 fttal, a
n-enyedi kaszinó 20 fttal.

legnehezebb technikai akadályokkal kellett meg-
küzdennem. Vesse össze tehát a nyájas olvasó a
fennebb elmondott prózával az itt következő ver-
seket:

Rény fia, szép Hunyád! Szendrő már zeng terülad. *)
Rárad Erzsébet pártjára Hunyad s veri seregét.
Úr Erdélybe! Hunyad; hon! azért a jó Urat áldjad.
Órrán fogva a bék, mire Örsze kimulta hiányzik.
Erre nemes Lépes! nyomodat megjárni ki képes?
Ráront tarra Hunyad Szent-Imrénél, s Mezet olvad.
Az örövendő honért ott lenni, a ritka Kemény ért.
Hunyadi mily büszke! Szóly Imre, Tóvis, Gyula s Orbó. **)
Ér rongyos sorost Sehabeddin a Vaskapunál most.
Dús e győzelem, kiad bár Hunyad sokak ellen. †)
Ór Ormuzd! a hazán: Balkánig verve az ozmán.
Öre reményünknek megy: Szófia s Nissa esznek.
Íra remek tánczot Mammudnak s győz Jalovédzött.
Ére aranyt Hunyad: hat harcza török szíve hágyad.

*) Már legyen itt elnéve az a kevés székelly dialectus.

**) T. i. Maros-Szt-Imre, Tóvis, Gyula-Fehérvár
és Magyar-Orbó, egymás mellett, a sz-imrei diadalt kör-
nyezett helységeket, melyekben Hunyadi a törököktől elvett mar-
talékból fényes templomokat emeltetett. E harci emlékek is
tökéletesen megőrzöltek azon különben jeles történetíróinkat
(Engel, Teleky, Horváth), kik Chalkokondias görög író után
Mezet beg levágtatását Sebenhez helyezik által, Sz-Im-
rénél csak Lépes püspök megelőző csatáját s elestét hagy-
ván. — Ha Hunyadi Mezetet s 20 ezer emberét Sebennél a
nem Sz-Imrénél ejtette volna el: miért építette volna ő e gyű-
zelem jeles emléket Sz-Imrénre és környékére, a helyett, hogy
Sebennél is a viselt dolgokhoz valamely méltó emléket ha-
gyott volna? (Jelenen értekezett e kérdésről Veszely Ká-
roly, a k-fehérvári 1858—9-ki gym. „Tudósítványban.”

†) Ormuzd a perzsáknál, kiktől pogány üsünk is val-
lasi tekintetben sokat kölcsönöztek, a jónak és fenntartás-
nak istenét jelenti; itt e versben véthetetik a jó-szerencse, vagy
maga Hunyadi helyett is.

TÁRCZA.

Némi a mű-emlékezésről,
s egyuttal figyelemztetés egy már sajtó alá
rendezett mnemonikai munkára.

(Végo.)

Hunyadi János nyilvános, honfui, hadve-
zeri és kormányi életének legrovidebb vázlata ez:

Már Zsigmond király idejében dali hős, gyak-
ran harczol a hussziták ellen; 1437-ben Szendrő
mellett a törökökön vett győzelem neki tulajdoni-
tandó, ámbár Szentmiklósy Pongrácz volt ott a fő-
vezér; azért Zsigmond szörényi bánnak nevezi ki.
Albert alatt 1438. belgrádi kapitány, a déli vidék
őre, a hatalmas II-dik Amurat török szultán ellen.
1440-ben Ulászló pártján van Erzsébeth elégtelen
asszonyi kormánya ellen, s mint fővezér Erzsébeth
pártját Szegszárdnál megveri és szétszórja;
azért I. Ulászlótól 1441-ben erdélyi vajdává neve-
zetik; aztán délen áll tovább is őrt a török ellen.
Ezalatt történik, hogy Mezet bég Erdélybe bétlven,
azt hosszabban dűlja s Gyulafehérvár alatt a vele
csekély bänderumával szembeszállott, Lépes György
erdélyi püspököt elejti 1442-ben márcz. 18-dikán;
ezt hallva Hunyadi, mint különben is annak vaj-
dája, Erdélyben terem, felülteti a haza népet, s mig
Szent-Imre lejtős oldalán az ő személyében a hős
székelyek élén harczoló derék Kemény Simon el-
esik: ő újból támadva, az újjongó törökök meg-
győzi s a Vaskapuig űzi; erre az ugyanazon 1442-

dik évben boszulni jövő Sehabeddinnék 80,000-nyi
hadat teszi a Vaskapunál tönkre. 1443-ban viseli
az ugynevezett „hosszu hadjáratot” a török ellen,
melyben hatszor verte meg a pogányt; e harczok
közül említendő Nissa és Sophia bolgárországi
várak megvétele s a jalováci ütközet, melyben
Mahmud-Cselebit, a szultán sógorát is elfogta. Most
készül a törökök Európából kivetni, s e végre
Ulászló szövetezik is több ker. fejedelemmel,
mire Amurat megrettenve, békét kér, mely Szeged-
en 1444-ben 10 évre megadatik; de Hunyadi pápai
követ e békét az előbbi szövetség miatt
semmisnek nyilatkoztatja; a török elleni had meg-
indul, Orsovánál maga Julián bibornok viszi a Du-
nán át a hadat, s így történik aztán erre 1444-ben
a várnai veszedelem, melyben a király s Julián
is elvész.

Hunyadi, a védangyal, megmenekül, 1445-ben
ört áll a fejetlen hazán, s Czilleyt, annak beelle-
né és Vlad Drakul áruló oláh vajdát megfenyíti;
erre 1446-ban kormányzóknak választatik, mig V-ik
László király felbő; mint ilyen, 1446-ban Drakult
újól megveri. 1447-ben Fridrid német császártól
követeli kiadni a királyi ifjút és koronát; de az a
gyámság díjál sok pénzt kér. 1448-ban, hogy
Várnát megboszulja, újból harczol Amuráttal Rigó-
mezőn, 40,000 törökök levág, de a tulnyomó erő
elől mégis menekülni kénytelen; menekülése köz-
ben Brankovics szerb fejedelem elfogja, honnan
1449-ben szerencsésen megszabadul. 1450—1-ben
harczol Felső-Magyarhonban az Erzsébeth által be-
hívott cseh hussziták ellen, ámbár a nagy fiúrnt
alacsony irigyei éppen harcrai közt hagyták oda;

s) Az 1866—67-dik évre Meszlényi Károly, Tóth József, Novák János, Deák István, Szakács István, Sallai István évi 5—5 ftal.

t) Az 1867-dik évre Horváth Pius, Bartha János az orvos, Gámán Zsigmond, Bántó Sámuel, Dr. Gálffy Endre, tanár Fekete Mihály Dr. Kolozsvári János, Szentkirályi Zsigmondné urasszony és Dr. Balogh Kálmán évi 5—5 ftal; id. Baranyai Pál, n. b. Incze Mihály, Mikó Sámuel pedig évi 5 ft 25 kral.

u) 1867—69-re, azaz az utolsó három évre Dr. Meisner János s ez által tíz évi kötelezettségét letöltöztette.

x) Végre Pánczél Joáchim 1861-től hátralékban volt kettős részvénye után, törlesztésül 25 ftot küldött, s ez által 2 1/2 évi hátraléka lefizetett.

y) Az 1865-, 66-, 67- és 68-dik évre kettős részvénybe fizetett Ferenczi József éanonok évenkénti 10—10 ftot.

z) Tíz évi kötelezettségének 20 forint lefizetésével eleget tett Dr. Donogány Jakab, nemkülönben Medgyes Bálint ur, ki miután az n betti alatti pontban láthatólag, az 1865-dik évre is befizette részvényét, következőleg: a kötelezett 10 évből meg négy évi illetékekkel, azaz, 20 ftal lett volna adós; jelenleg azonban beadván egy darab 50 ftos erdélyi urbéri kötvényt szelvény nélkül, mi a jelen árfolyam szerint 32 ftot ér; tehát 12 ftal többet adott, mint kötelezettsége kívánta, miért, mint új adományért, köszönetet nyilvánított.

B) Alapítványi tőkék után kamatot fizettek:

1) Lónyai Anna 100 ft után 1862—65-re 20 ftal, 2) Lónyai Sarolta 100 ft után 1862—65-re 20 ftal, 3) báró Györfy Lajos 100 ft után 1865, december 31-ig 27 ft 50 kral, 4) b. Györfy Lajosné 100 ft után 1865. dec. 31-ig 27 ft 50 kr, 5) Berde Áron 100 ft után 1864—66-ra 15 ft, 6) Jakab Simon 100 ft után 1865—66-ra 10 ft, 7) Mihályi Károly 100 ft után 1865-re 5 ft, 8) Czinege István 100 ft után 1866-ra 5 ft, 9) gróf Bethlen Sándor 1000 ft után 1866-ra 50 ft, 10) Dániel Gábor 100 ft után 1864—65-re 12 ft, 11) ifj. b. Kemény Domokos 100 ft után 1864—66-ra 15 ft, 12) Török Ferencz 100 ft után 1862—65-re 20 ft, 13) b. Rauber Károly 100 ft után 1864—66-ra 18 ftal.

Ezekből látható, kik fizettek a mai napig. Hogy pedig kik a hátralékosok? miután mindenkihez írásbeli külön felszólítás intéztetett, rajtuk kívül az illetők is mind tudhatják és tudják is. Mind a választmány, mind a pénztárnok írgette a sürgőti felszólítást általános hírlapilag, és egyenként külön írásbeli levél útján. Ha a hátralékosok még sem fizették le tartozásukat, magok teszik ki a kellemetlenségnek. Mitől pedig, hogy megmentve legyenek lelkeiből óhajjal!

Kolozsvárt, febr. 1-én 1867.

Bányai Vitális,
muz. egyll. pénztárnok.

KÜLFÖLD.

— A Poroszország és Dél-Németország közti hadi szövetségről írják a „P. Lld“-nak, hogy „Bécsben azt vélik, miszerint az erre vonatkozó alkudozások már túl vannak a kezdeményezésén, s hogy a déli államok összeüléndő konferenciája a kérdést nem kevésbé fogja tárgyalni, mint a hadi szervezetnek porosz minta szerinti átalakítását. Berlinben nem is titkolják, hogy a közel jövő ilyes valamit fog hozni, s Bismarck egy szavát hallották ismételn, mit e tárgyban egy nagyhatalmasság képviselőjének mondott. „Tehát szövetség minden háború esetére? kérdé a diplomata.“ „Szövetség“ háború esetre, felele a miniszter.“

Orra ezüst felénk Amurának, s lön Szegeden bék. Ráér Orsova-tájt Julián Átvinni királyát. Orta 1) esének Várán; a királynak szent feje póznán. Ere erőre talál Húnyadnak Várán falánál. Néve parányi hadunk: dícsesek koszorúza szaladtunk. Ör országunkon Hunyad: s keze Csillej: a Vlodon. Ere borostyános kormányzó Húnyadi János. Ere rihancz Drakul! vad sors, kit hord is a „dracul“ (ördög). Orrojják Frigyes: (V.) Lászlót átadni miért rest? Ért orkán olt hős! a Rigómezején Amurát győz. Vőrmunkák mezején néz zord Amurát, s szíve rezen. 2) Úr igráma kivisz, Hunyad a szerb körmeiből is. Rosz cseh hadak tesznek sok kárt a (t) Tátra-vidéknek. Rést az irigység kap: s nagy Húnyadi cserbe maradhat. Rosta a hátadból less Giskra, ha Húnyadi páhol. Rosta Neutadiban a légy: Lászlót ott végre kipörlek. Örseme a honnak — kormányát adja királynak Ersény 3) nélkül bár, Hunyad — és várába pihen már. Rosz ember kezében vess az ország atyja — szivében. Runyább lelkű kújon nincs Csilleinél a világon! Rös (III.) Mahomednek nyíl: mégdöntve Byzánct! s e hon is nyílt.

Örseregünk Szendrőn győz Hunyadval: Tirus örjőng Örszabályt e hazán hord Hunyadi s társa Kapisztrán. Blisk az Urba Hunyadi: tess az ozmán bár mennyi százat. Rápolyozott Mahomed Nándornál vesztire döngöt, Részbe a hős párnak „dícsők“ koronái jutának.

E tömeges mutatóványt a mű tartalmának felismerése szempontjából elégségesnek tartva, még csupán néhány észrevétel megtételére szorítkozom, először a használt versfajra, s másodsor az érdekfűző közönség további tájékozódására vonatkozólag: Munkában jónak láttam, minden egyéb vers-

1) Itt legyen szabad tén a közhasználat ellen a nyelv-tani ragozás szabályához szorosan ragaszkodnom.
2) E legutolsó szóba a szultán vesztésege van jelezve.
3) Erts hivatali tárczát.

FRANCZIAORSZÁG. Az új hadügyér, Niel tábornagy hivatalársaihoz tartott beszédében a hadsereg újjászervezésének s a fegyverzet javításának szükségét fejtegette. Ezt követeli Franciaország nagybatalmi állása, de mégis nincs e változtatásokban semmi fenyegetés a külföld irányában, mint hogy Franciaország elhatározta, hogy békében fog fejlődni, de békéjét fentartani csak akkor képes, ha hadseregében tekintélyének alapját megvetette. Rigault de Genouilly tengernagy hasonló alkalommal a hadvezér tüzével szónoklott; azt mondta, hogy a császár azért nevezte ki e helyre, hogy alakítsa át a hajóhadat, a tüzérséget és a hadvezetést (taktik). Szava úgy hangzott, mintha csatába készülne menni.

Gr. Langrann Dumonceau, mihelyest Florenzen végezett, Bécsbe induland, hogy az osztrák államadósságok amortizációjára vonatkozó tervezet elöterjeszse, az államjavak és az államjövödelmek bizonyos meghatározott részének átengedése ellen. A szabott idő lejártával az államjavak a kormány-nak ismét visszaadnának.

OLASZORSZÁG. Az „Italia“-nak távirják Florenzből, hogy mult év „dec. 25-kén megküldött a véd- és dacszövetség Franciaország, Italia és Ausztria között. Ez uttal a római kérdésben is történetek egyezkedések. Barral Bécsbe utazott Mauri Achille Rómába ment, hogy az utolsó megállapodásokat átvigye.“

A „Köln. Ztg.“ írja: A római nemzeti bizottság következő kiadványt tett közzé: „A római emigratiohoz. Testvérek! Midőn ti sorainkba léptetek, vagy azért, mert szarnokaink üldöztek, vagy azért, hogy fegyvert fogjatok a haza függetlenségének kivívására vagy csupán számkivetésbe jöttetek, mert a munka, melyen 17 év óta erélyesen dolgozunk, elnapoltatott — akkor ti ezzel nem hagyatok fel, sőt ezt más földön még erélyesebben felkaroltátok és Olaszország ellenségének nyílt megtámadása s a nemzeti borostyán kivívása által, Róma becsületét és bülszességét fentartottátok s felébresztettétek minden olasz vágyát fővárosa iránt. Ti vagytok tehát e haza kiválasztott fia, kiket a közös munkában vett részen kívül, főképp illet azon becsület, hogy küzdtek és türtök. Róma szemei mindig aggodalommal csüggték rajtatok. Róma mindig kimutatta nagyrabecsülését irántatok, bár kényserítve volt a hallgatásra; Róma mindig bülske volt reátok. Most ő hi fel, inkább mint valaha. Európa most magunkra hagyott a reánk neheztülő régi nyomással; sorsunk ön kezünkben van s mi be tudjuk hivatásunkat töltöni. A látszólagos nyugalom, mely itt a felszínen elterül csak hamu, mely alatt szent tűz ég — mely nemsokára fel fog lobogni. Ehhez azonban minden erőnk igényeltetik. Ti, a legjobbak nem hiányozhattok az elhatározó pillanatban. Bár mily szakadás vagy véleménykülönbség válaszon el — hozzátok áldozatul ezt az egyetlen üdvös célért. Segítetek elseperni a papi zsarnokság ezen bolygó fényeit, kik helyeteket elfoglalták. Az óra, habár közel van, de még nem ütött: de egyet kell értünk, hogy a kellő időpontban a haza felszólításakor egy római fi se hiányozzék. Testvérek, várunk reátok, számítunk reátok! Róma, 1867. jan. 11. A római nemzeti bizottság.“

NÉMETORSZÁG. Berlin, jan. 30. A „P. Lld“-nak írják: „Hesseni Lajos herceg pár hét óta sokat fáradozott itt a miniszterek háta megett, hogy a 18,000 főnyi darmstadti hadsereg a nagy hercegségben meghagyassék, s csak háború esetén rendelkezés, a 12 ezernyi tartalékkal együtt, a porosz király parancsnoksága alá. A hercegnek sikerült a királyt is megnyerni, de az elhatározó pillanatban Bismarck az egész tervet megváltta, közbelépése által, s Hessen-Darmstadt hadserege bekebelezte az észak-német szövetségbe.“

fajt mellőzve, csak az ismeretes hatméretű (hexameter) verset használni, a következő okokból:

a) Az iskola és autodidacticus tapasztalat az bizonyítja, hogy a hatméretű fele vers legkönynyebb az emlézésre és leghuzamosabban marad meg az emlében; bizonyára azon szigorú méreti összefüggés folytán, mely a vers-lábak közt létezik, s melynélfogva ha valaki valaha azt megtanulta, a verset kikezdő szó után mintegy kényszerűleg foly az egész.

b) A hosszú hexametert azért választottam, hogy egy vers keretébe annyira és úgy szoríthassak be egy eseményt, hogy a subrosákban men-nél kevesebb commentarra legyen szükség.

c) A hatméretű versnek „lengedi“ és lépő“-ben tetészszerint váltakozó lábai legalkalmasab-bak a tényeknek különböző jellemzésére is; így a vig, könnyű és gyors esemény dactylus lábakon szokott letteni; a szomorú, nehéz és lassu, komoly természetűekhez képest spondusokban lépik. Világos innen, hogy a félis tisztá dactylicus és jobbára epigrammok- s gnóma-kban előjövő öt-méretű (pentameter) használása itten nem lett volna czélszerű.

d) Elvitázhatlan a hexameter versfaj előnye az emle szempontjából, bármí módon nevezhető rimes sorok fölött. Erre nézve elég az iskola emberei előtt, p. o. csak Alvarus Emanuel „Que maribus“-féle „mnemonikai“ verseire hivatkozom, melyeket mindeddig semmi újabb divatu grammatikusnak nem sikerült semmiféle rimezés által (lásd p. o. Schultz Ferdinándnak Veszely K. által ma-

A „Zeidl. Corr.“ az osztrák-porosz vámal-ko-dozásokra nézve azt mondja, hogy „nem lenne csodálatos, ha az alkudozások a vámszerződések átvizsgálása iránt az oly kíváncsatos jó siker nélkül maradnának. Az akadályt nem az egyes árunemek, hanem inkább azon válság képezné, melyben jelen-leg az egész osztrák kereskedelmi politika van. Nem csak hogy a magyar miniszterium kinevezése által két hatóság fog támadni a monarchia kereskedelmi politikájára nézve, de az is bizonyos, hogy a nyers termelvényekben gazdag, szabad- kereskedelmi elvt Magyarország befolyásától várni lehet, hogy a monarchia vámtörvényhozását alaposan re-formálni fogja. Világos, hogy Ausztriának a sza-bad kereskedelmet kell elfogadnia, mert csak ez adhat iparának egészséges alapot, csak ez gyógyít-hatja meg zilált pénzvisszonyait.“

LENGYELORSZÁG. Az „A. Allgm. Ztg.“-nak írják a congressusi királyságból: „Az orosz kormány kérelhetlenül halad elő az oroszításban, a nemzeti nyelvet lehetően elnyomja, a pénzt, suly s más mértéket orosz lábra állítja, az ingerültség azonban, habár el nem enyészett, esendesebb lett. A gyér vagyonos lengyel nemesség, ugy látszik, belátta, hogy a nemzeti küzdelemnek mi sikere sincs s aristocrat jelentőségét gyarapítandó, mind-inkább közeledik az udvarhoz.“

„Félreismertelhet, hogy az oroszok ellenszenve mindinkább növekedik a törökök iránt, s hogy ők általában elmaradhatlanok tartják, tavasza a Du-nán átvonulást. A kormány eddigi tartózkodása a diplomatiának tulajdonítatik.“

„Biala mellett az erdőben tuskó ásatás alkal-mával e napokban egy nagy fegyverrakhelyet ta-láltak.“

„Posenben s a nyugoti porosz tartományok-ban a lengyelek igen élénk részt vesznek az északi német parlamentbe küldendő képviselők választásá-ban; minél több lengyel hazafit akarnak oda kü-l-den, kiknek feladata lenne Posen és nyugot-porosz tartományoknak a szövetségbe kebleztetése ellen óvást tenni. E végre óriás petíciók fognának kül-földről a lengyel emigratiótól beküldetni. Mely tün-tetések azonban minden bizonynyal (?) ad acta fognak tétetni.“

KÜLÖNFÉLÉK.

© Bécsben teljes miniszterkrízis; gr. Belcredi beadta lemondását; valószínű, hogy az egész miniszterium újból alakittatik, s Beust lesz a miniszterelnök; gr. Andrássy Gyula Bécsbe hivatott, s f. hó 3-kán ő Felsőlegényi hosszabb magánkihallgatáson volt. Ezek a legújabb fontos események, melyeknek jelentését illetőleg nézetek a következők: A bécsi miniszterválság oka nem a magyar ügy hatáskörében keresendő, hanem inkább a januáriusi pátenis visszahatásában; a rendkívüli reichsrath helyett alkalmasint, a németek kiengesztelése végett, összehívják a „szűkebb reichsrath“-ot, melyhez a Lajthán túli legitimisták ragaszkodnak; Belcredi politikája tehát megbukott, s lemondani kényszerült. A mi gr. Andrássy felhívását s ki-hallgatását illeti, tudni való, hogy az csak oly érdekű lehet, mely specialiter a magyar alkotmány-tügre vonatkozik.

— Litolf, az európai tekintélyű zongora-művész, ki Kolozsvárt csak pár napig akart meg-állapodni, előszeretettel mulat körtünkben s mind-inkább a közönség kedvenczévé válik. A jeles mű-vész ma adja negyedik hangversenyét a színház-ban, mely egyszersmind — fájdalom — a legutolsó. Targyrosorozatát már mult számunkban közöltük, s ezutal csak annyit jegyzünk meg, hogy Litolf nagyszerű zeneszerzeménye „Robespierre“ még erő-

gyarra átdolgozott latin-nyelvtanát) pótolni; még pedig annyira nem, hogy napjainkban általános-an nyilvánul a törekvés, Alvarus elhagyott verseihez visszamenni.

e) A hexameter ezen előnyéhez járul nálam — mint a figyelmes olvasó észrevehette — az, hogy az én hexameteim rimelnek is; t. i. az osztó metszett által képzett első és második ver-szégzetei. Ezek az ugynevezett leoninus versek, melyek a méret mellett a rimes vers-fajok előnyével is bírnak. E rimek a mérték miatt időmennyiségre nézve néha különböznek, mint például e versben, melyet az idej újévi pátenstre gondoltam:

„Kaplárrendszer alá jutnánk, ha Deák is akorná;“ — de azért a hang egyforma s a fülnek általa elég van téve; sok versben pedig a lépő, vagyis lassu metszet nemcsak hangra, hanem idő-re nézve is rimel; p. o. Mén-Marót székvárosának bevételénél:

„Kujakol a székely: s Bihar is megvéve esék el“ sat. Végre a közönség további tájéko-zásul megjegyzem: hogy munkám a magyar történelmi (értve az erdélyit is) fontosabb s nevezetesebb momentumokat meglehetősen kimeríti, fölkarolva a nemzet művelődés-történelmének ki-tülből tényeit és mozzanatait is;

hogy minden bevégzett eseményre általán csak egyetlen vers lévén szánva, mely azt jelezze s lehetőleg jellemezze is: munkám inkább tömörség, mint terjedelm tekintetében vár mé-ltánylást;

sebb zenekarral fog ismételtetni, s a szép szellemű művész „Hódolat Magyarországnak“ című rög-tönzessel veend búcsút. Siesstünk élvezni ez est-örömeit.

— A színházi második álarczos bál tegnapi viradó éjjel igen sikerülten ment véghez. A közönség még nagyobb számmal jelent meg, mint első alkalommal, s oly jól találta magát, hogy minden oldalról csak meglegedés nyilvánulása hal-latszott; maga a páholyközönség is csak éjjel után 2 óra felé kezdett oszlani. E nyilvános mulatságot igen élénkítette az, hogy éjjel után a földszinti közönség tánczra kerekedett, s e tekintetben is kizsákmányolta a vigalom örömeit. A rendezés ügyes és figyelemteljes volt, s a páholyközönség részéről köszönetet kell szavaznunk, hogy multkori szerény megjegyzéstink figyelembe vétetett, s az előcsarnok egy részének elzárása és fűtése által gondoskodva lön, hogy a közönség e része meg-hűlés veszélyei nélkül mehessen le s tehesse meg körsétáját a földszinten.

— Dobokamegyéből írják nekünk: Kide helységében dec. 24-kén egy Ádám nevezett fia-tal egyén névnapja üdvözlésére több fiatal barátjai, s már korba jött, a család iránt tisztelettel visel-tető egyének jelentek meg, ezek közt jelen volt, egy államvizsgát tett fiatal 22 éves barátunk, ki, mint helybeli születésű, a karácsonyi ünnepekre szülői látogatására hazament volt. A mint a családi ünnepély megkezdődött, államvizsgát tett fiatal ba-rátunk, az asztalfőn helyet foglalva, leülve Ádámot megköszöntötte, s csakugyan leülve megköszöntötte Ádámnak az édes anyját is. Ekkor a jelen volt egyik fiatal barátunk felkérte, hogy a házi úrnő iránti tiszteletből üdvözlő köszöntést felállva végezze; mire államvizsgát tett barátunk igen laconice eze-ket felelte: „mintán ezen társaságban egyedül én vagyok államvizsgát tett egyén, magammal értelme-sebb egyént itt nem is látok, következőleg nem ér-zem magamat hivatva senkiért felállni.“ Állam-vizsgát tett barátunk ezen rövid reflexioja után, a társaságban volt egyik egyén azt mondotta, hogy ő államvizsgát nem tett, s nem is reméli, hogy te-heszen, miután azt már életkora nem engedi, ezért államvizsgát tett barátunkkal egy társaságban le-hetni többé szerencséje nem lehet, s a társaságtól búcsút véve eltávozott, s utána példáját követte az egész társaság, csak államvizsgát tett barátunk ma-radott egyedül leülve az asztalnál a maga méltó-ságában: ezekből láthatja államvizsgát tett ba-rátunk, hogy az államvizsga mellett, még meg kell, hogy tanulja az élet politikáját.

— (Beküldetett.) A marosbogáthi olvasó-egyletnek folyó év január 10-én nagy gyűlése tar-tatott, a mikor is a „Székely Néplap“ úttörője, s jelenben is kitartó derek szerkesztője Orbán József ur, az egylet általános felkiáltása által tiszteletbeli jegyzővé választott, a következőképp jegyzőkönyvi sorok mellett: „Tisztelet honfitárs! A maros-bogáthi olvasó-egylet tagjai — tudva azt, hogy őr Maros-Bogáth helysége és annak vidékéhez mily kedves emlékek fűzik — e hó 10-én tartott nagygyűlésében tiszteletbeli jegyzőnek választották.“ Melyről midőn megbízás folytán értesitenők, szívtünköl kívánjuk, hogy az ég minden fáradozásait — mit a hon és nemzete érdekében tesz — okvetlenül áldja meg. Tisztelettel lévén, a maros-bogáthi olvasó-egylet nevében, Maros-Ludason, január 28-án, 1867. Öszinte honfitársai: Hancz Pál m. k. elnök, Deák Sándor jegyző.

KÖZGAZDASÁG.

— Értesítés a gazdasági-egyesület gyűmölcsfa-tenyészdéje felügyelőségé-től. Az oltvány-beszerzés tavaszi időnye közeled-

hogy a t. tanoda-igazgató és illető tanár urak e munkát, mint segédkönyvet alkalmazhatnák sikerrel, főleg ismétlésekkor, miután az ifjak a ma-gyarázatul előlegesen szükségesnek látszó prózát áttanulták. E könyv akkor „diligentia“ tárgya fog-na lenni minden szemesebb tanuló előtt; tehát cse-mege gyanánt lenne tekintendő a szárazabb és néha nehezebben emészthető iskolai penzumnak él-deletéhez; végre, hogy magánosak is mennél jobb sikerrel használhassák e művecskét: azon ver-seket, melyek azt igényelni látszanak, esetenként rövid, értelmes „subrosák“-k (csillagjegyzetek) fogják commentálni.

Ezen előismertetések és tájékozás után alkal-mat veszek magamnak, a t. közönséget, különösen pedig a tanuló-ifjúság élén álló tanterfiakat egész tisztelettel felhívni és figyelmeztetni arra, hogy „Magyarország történelme mnemonico-leoninus versekben“ című munkámra elfoga-dok előfizetéseket. *) Az 5—6 nyomott ivre terjedő kis mű csinos kiállításban márczius közepéig meg-jelenik. Ára 50 kr. o. é. Tízre egy tiszteletpéldány jár. — Irtam Gyula-Fehérvárt, 1867-dik év első napjaiban. I m e t s F. J á k ó.

*) Mi is áltára e czikk folytán ismertett dolgok hasz-navehetőségét, s nem keveset adva a t. czikkírónak a hazai történelem körében nyilvánult dexteritására is, ezóban forgó mnemonikai munkáit, melynek egy-egy sorát megalkotóknak 3 napokig törhetne fejét, figyelmes közönségünk, főleg iskolánk szíves figyelmébe és részvétebe melegen ajánljuk, kijelentvén, hogy e munkára szerkesztésünk is fogad el szíves megren-deléseket. Szerk.

vén, kötelességemnek tartom a t. cz. közönséget idején korán figyelmeztetni, hogy a gazdasági-egylet köztelevéi szilva, cseresznye- és meggy-oltvány készletek mult ősztől mind elkélvén, ilyekre nézve további megrendelések nem fogadhatók; — sőt, mintán a mult őszi — 4 ezeret megközelítő kiadás után a körte s alma, de nevezetesen az ismeretesebb almafajok is nagyon megirgultak; az e nemű igényeket illetőleg is teljes tisztelettel kell kérnem a t. cz. megrendelőket, miszerint rendelvényeikben az esetleg hiányzó számok fedezetére minél több pótfajokat megnevezni, vagy pedig igényüket röviden nyári, őszi és téli nemekre számitva, a választással az e tekintetben — már az egyesület hitele szempontjából is — erkölcsileg a lehető legkisebb mértékben kötelezett, kerti felügyelőséget megbízni méltóztatassan. Kolozsvárt, febr. 1. 1867. Ascherhmann Ferencz, titkár.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Február 6-n: 5% Nemzeti kölcsön 100 ft. 70.80. 5% Metalliques 100 ft. 61.25. Kamat 64.10. — Bank-részvény 744. — Hitelintézet részvény 200 forint 173.30. London 10 ft. 23 1/2, kr. 127.75. — Ezüst 126.25. Cs. kir. arany 6.05. — 1860. kölcsön 86.60.

Február 1-n: Földtehermentési kötvény magyarországi 72.75. Erdélyi 68. —

UJ POSTA.

— Bécs, febr. 4. A „Wiener Corr.“ szerint kétségtelen ténynek lehet tekinteni, hogy Belcredi leköszönése elfogadtatik.

— Stockholm, febr. 2. A rendküzében közvédelmi indítvány terjesztett elő A javaslat a hadsereget három osztályzatba akarja beosztani. E szerint a korosztályok a 22—25-ik évig 125 ezer embert, a 26-tól 30-ik évig 120,000 embert, a 31—50 évig 300,000 embert szolgáltatna, az országos fölkelés kivételével.

— A „Nordd. Allg. Ztg.“ írja: Poroszország érdeke a prágai béke azon pontjainak végrehajtására igényli, melyek a délnémet és északnémet szövetség nemzeti szövetségéről szólnak. Poroszországnak a déli szövetséget elő kell mozdítania.

— Mexikóból érkezett tudósítások szerint Miksa császár el van határozva lemondani a trónról, ha a nemzeti gyűlés megtagadja tőle támogatását. — Juarez csapatai a főutakat elfoglalják.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nyilttér. *)

Tisztelt könyvtárnok ur! A küldött 2 ft 10 krból, ugy hiszem, kitelik a könyvtári büntetéspénz, mely az ön izenete szerint 1 ft 45 krt tesz. Kérem vonja ki belőle és a felesleget küldje vissza.

Engedjen meg t. könyvtárnok ur, hogy boldog emlékü t. anyósom halála óta a körülbelül sors nem engedé első kötelességemnek tekinteni a „nyílttér“ kiadott könyvek határidejének lejártát figyelembe tartani. Oh bárcsak engedte volna meg sorsom annak figyelembe tarthatását!

Valóban egy jó adag kíméletlenség és még több gyöngédségség kell ahhoz, hogy oly mély bánatban, valaki annyira gyöngédségséggel eljárjon tudja az ember legszentebb fájdalmát tetézni: ne higgye ön, hogy tán a büntetéspénz kérésért van e keserű kifakadásom; nem, hanem azon gyöngédségséggel eljárásért, melylyel ön a büntetéspénzt követelte — a mit a t. pénztárnok urtól legkevésbé vártam — azon napokra visszaemlékeztetésért, a melyek...

*) Az e téren megjelenő cikkekért egyáltalában nem vállal magára felelősséget a szerk.

lyek örök gyászbetűkkel vannak életem lapjára írva.

Isten őrizze meg a könyvtárnok urat hasonló fájdalomtól, Isten őrizze meg, hogy hasonló fájdalomban senki oly gyöngédségséggel ne érintse legszentebb fájdalmát!

Mintán az itt fent irtakat szóról szóra küldöttem el önnek; de ön azon levelem nem méltatta az elolvasásra, sem pedig szóbeli izenetem ki nem hallgatta, s következésképp nem tudhatja, mivől legyen a beküldött pénzzel, azért vagyok kénytelen önt nyílttérre keresni fel, és kérni, hogy az önnél levő pénzből vonja ki a büntetést, mivel az illető előfizető nem kíván részvényes tagja lenni a „nyílttér“nek.

Torda, febr. 1 én, 1867.

Alázatos szolgálja Dulló János.

HIVATALOS.

17. 1867.

II-od alisp. sz.

Idézés.

Krasznamegyébe keblezett Kr. Horváth közsege határának szabályozása és tagosítása iránt, alólt alispáni bíróság előtt folyamatban lévő kereset **rendén f. v. márczius 4-re d. e. 10 órára** Kr. Horváthba a közsegházához, kifizető tárgyalásra mind azon távollévő, vagy bizonyítatlan tartozkodású Kr. Horváthi birtokosok, kik a felhozott okoknál fogva, a per rendéddig tartó tárgyalásokban részt nem vehettek, sőt meg sem idéztethettek, hogy az eddig tett lépésekről tudomást szerezvén, joga kivel szembe kelljen gondoskodhassanak, ezenel oly hozzájárulással idéztethetnek meg, miként a távollévő részére ideiglenes pergondnokul Sz. Somlyón lakó ügyvéd Halmafi László neveztetett ki.

Kelt Sz. Somlyón, 1867 év január 28 án, Krasznamegye II-od alispáni bíróságától.

Sz. 84. 1867.

Árlejtési Hirdetmény.

Az erdélyi orsz. tébolyda számára 1867-dik évre szükségeltető kellekek fedezése végett az erd. orsz. tébolyda irodájában szombaton **február 16-dikán d. e. 10 órakor** nyilvános árlejtés fog tartani.

A megkívántó kellekek következők, u. m.

- 1-ször Kész férfi öltönyök, posztó és vászonból (Zwisch).
- 2-ször Kész női öltönyök, gyapjú szövet (fanell) és vászonból.
- 3-ször Kész ágy- és fejernemű.
- 4-szer Mindenféle házi eszközök: kés, villa, kalán, kefepeprű stb.
- 5-ször Lábszönyegek, bőrkészítmények (lábbelit ide nem értve) és más különféle apróságok.

Az árlejtési feltételeket, valamint a szükségeltető kellekekből mustrákat, mai naptól kezdve a szokott hivatalos órákban az intézeti irodában megtekinthetni.

Minden árlejtő köteles, még a szóbeli árlejtés elkezdése előtt bántapénztul akár kész pénzben, akár pedig állam-kötelezvényekben a napi árfolyam szerint, a vállalkozó által beszerzendő kellekek becséhez képest, letenni, még pedig:

- 1) A férfi öltönyökért 80 ft.
- 2) A női öltönyökért 50 ft.
- 3) Az ágy- és fejerneműkért 100 ft.
- 4) A házi eszközökért 20 ft.
- 5) A lábszönyegek s bőrkészítményekért 30 ft.

Összesen tehát a fennírt kellekekért 280 ft. és ezen bántapénz a vállalkozó ajánlata elfogadása után egyszersmind biztosítékul visszatartatik.

Szabályszerűleg szerkesztett, s illető helyeggel ellátott, a megkívántó bántapénzt, valamint az ajánlott árucikkeknél betűkkel és számokkal kitétel, s e végre azon nyilatkozatot is tartalmazó írásbeli ajánlatot, miszerint az árlejtésbe becsátkozó előtt minden vállalkozási feltételek világosan ismeretessék, és hogy ő ezen feltételeknek magát közzelvetlenül aláveti, — az írásbeli ajánlatokban már kívülről is a cikkek, melyekre ajánlatot tesz, általa megnevezve lévén, — a szóbeli árlejtésnek elkezdéséig, t. i. február 16-án d. e. 10 óráig ide benyújtandók — minden később benérkezendő ebbeli ajánlat figyelembe nem vehetethet.

Az erdélyi orsz. tébolyda Igazgatósága. N. Szabon 1867-iki Január 21-kén.

Sz. 37. 1867.

polg.

Hirdetmény.

Nemes Kolosmege idgl. törv. széke közbírá teszi: hogy a néhai gr. Kemény Sámuel hagyatékához tartozó Gerendi főjóság és annak tartozékai f. évi ápril 24-kén kezdődőleg fixadminisztratio melletti kezelésre lévén kiadandók, eziránt árverezési hatánap tűzetik ki 1867 február 13-án d. e. 9 óráig kezdődőleg ezen törvény-széknél.

Miről a vállalkozni kívánók azon megjegyzéssel értesítettek, hogy a fixadminisztratiois szerződés alapját képezendő árverési feltételeket, akár ezen törvény-széknél, akár pedig hagyatéki gondnok Poch József urnál megtekinthetik és le-másolhatják.

Ns. Kolosmege törvény-széke 1867 jannár 8-án tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(40)

A kolozsvári kir. szab.

ZÁLOG-KÖLCSÖN-INTÉZET

kölcsönök ad a következő tárgyakra:

- 1) ingóságok, az-az minden értékű tárgy, a mely már használatban volt;
- 2) drágaságok, az-az ékszerek, drágakövek, arany-, ezüst- s más nemes ércből készült áruk;
- 3) áruk, az-az még használatban nem volt kész iparkészítmények és más kereskedelmi cikkek;
- 4) értékpapírok, az-az mindennemű állam- és iparpapírok, földtehermentesítési kötvények, záloglevelek, magán-sorsjegyek és más nemű értékpapírok, a melyek a börzén árultatnak.

Mindenkinek tetszésétől függ személyesen vagy mások által nyújtani be a zálogokat, mintán az intézet sem a tulajdonos, sem az átadó nevének bejelentését nem kívánja s az intézet minden üzlete szigorú titokban tartatik.

Az elfogadott tárgyakról zálogjegyet szolgáltat ki, a mely pontosan megörözendő, mert csak ennek előmutatása mellett váltható ki vagy tehető be újból a zálogtárgy. A benyújtott tárgyakat az intézetnél alkalmazott becselő becsüli meg, kivéve az értékpapírokat, mint a melyek befolyása képezi becsértéküket. Minden elfogadott zálogra a becsértéknek legalább 60%, és legfeljebb 90 százaléka adatik kölcsön. A kölcsönök csak egész forintokban számítottatnak. A legkisebb kölcsönösszeg egy forint.

A kölcsönök a felek kívánsága szerint egy hótól hat hóig terjedő időre adatnak, de a zálog a lejárt napjáig bár mikor kiváltható, vagy újból bétéhető. A lejárt napon túl ki nem váltott, vagy újból be nem tett (át nem írt) zálogokat az intézetnek joga van azonnal elárverezni s a tulajdonos csak az intézet követelésének fedezése után fennmaradt összeghez tarthat jogot. A zálogjegyre a bétévés és lejárt napja föl van jegyezve. A zálogkölcsön részleteként is visszafizethető.

Ingóságok, drágaságok és áruknál a kölcsönök után évenként 6% kamat s a követések mellék-díjak számítottatnak: Fölvételi- s becselési-díj: 1 hora 1%, 3 hora 2%, 6 hora 3%. Raktár- és biztosítási-díj egy egész évre 3%. A kamat és mindezen díjak csak a zálog kiváltásakor vagy átiratásakor fizetendők. — Értékpapíroknál becselési és biztosítási díj nem számítottatik.

Részletesebb felvilágosítást nyerhetni az intézet irodájában. Vidékiek posta útján érintkezhetnek az intézetnél.

Hogy lehet valaki gazdag, a nélkül hogy pénzét elveszítse??!

Vegyen nálam egy

száz forintos es. k. jutalék sorsjegyet az 1864-ik évről

részletfizetés mellett, mikor is csak 10 forint kell befizetni előleg gyanánt, és a maradékot havi 5 forintos részletekben kell befizetni. A mindenütt ismeretes sorsolási tervetől látszik, hogy már a befizetés folyamata alatt is 8-szor lehet játszani, ezek közt:

3 nyerőszám 250,000 ft.; 2 nyerőszám 220,000 ft.; 3 nyerőszám 200,000 ftos van.

Továbbá: hogy ezen sorsjegyeknél a betét soha el nem vesztet, mivel minden sorsjegy húzása kerül, és legutolsó esetben is 145 forint nyer. A legkisebb nyeremény is évenként 5 ftal gyarapodva annyira nő, míg a 200 ftot eléri.

A közlelőbbi évben 5 húzás történik, u. m.

1-ső Mártiusban nyer 800 sorsjegy	423,800 ftot, közülök 1 sorsjegy	200,000 ft.
15 dik Aprilisben „ 1000 „	427,800 „ „ 1 „	220,000 ft.
1-ső Juniusban „ 800 „	452,500 „ „ 1 „	250,000 ft.
1-ső Septemb. „ 900 „	442,500 „ „ 1 „	200,000 ft.
1-ső Deczemberb. „ 800 „	452,500 „ „ 1 „	250,000 ft.

A nyeremények kifizetése a es. k. állampénztár által történik Bécsben.

Azok, kik legkésőbbre Február 20-ig nálam egy ily sorsjegyet részletfizetés mellett vesznek, mindjárt az előleg befizetésekor kapnak jutalomul egy eredeti sorsjegyet a X-dik Állam-sorsjátékra, hol 4097 nyeremény lesz. Közük 3 főnyerő: 100,000 ft, 50,000 ft, 25,000 ft ingyen. A részletek tetszés szerént előre is fizethetők. Megbízások csak bérmentve fogadtatnak el, s csak a következő képpen kell írni:

Herrn Karl Spitzer's Wechselstube in Wien Lichtensteg Nro 2.

Als Angabe auf ein Stück.... der k. k. österr. Prämienlose vom Jahre 1864 zu 100 Gulden, sende ich Ihnen anbei Gulden.... und verpflichte mich den Rest von 90 fl. in monatlichen Raten von 5 fl. abzuzahlen. Ferner lege ich 66 kr. als Stempelgebühr bei.

Egyszersmind ajánlom a minden főképezés és sorsjegy birtokosnak nélkülözhetlen időszaki lapomat „Die Wechselstube“ a n. érd. közönségnek. Előfizetési ára évenként bérmentes széküldéssel 2 ft.

SPITZER KÁROLY Bécsben, pénzváltó.

Arany- és ezüst-ferfi- és női ékszereket

a legújabb és izletesbb párisi divat szerint árulok a következő

hihetetlen olcsó árban.

Hosszu férfi- és női-óráláncok 13 p. ezüsből, gazdagon megáruyozva vagy Nro. 3 arannyal vegyítve, 7, 9, 11, 13, 15 ft.
Rövid férfi- és női-óráláncok 13 p. ezüsből, gazdagon megáruyozva, vagy Nro. 3 arannyal vegyítve 4, 5, 6, 8, 10, 12 ft.
Mellűk és függők, simára metszett, kövekkel, gyönggyel emaillozot vagy a nélkül, ezüst vagy Nro. 3 arannyal vegyített 7, 9, 12, 15, 20 ft.
Nyakérmek (Medaillons) 13 p. ezüst vagy Nro. 3 arannyal vegyített sima, vagy emaillozot 1 ft 80, 2, 3, 4, 6, 8 ft.
Keresztek 13 p. ezüst, aranyozot vagy Nro. 3 arannyal vegyített sima vagy emaillozot 90 kr, 1, 1 ft 50, 2, 3 ft.
Szívek 13 p. ezüst vagy Nro. 3 arannyal vegyített, kinyitható, sima vagy emaillozot 1 ft 50 kr, 2, 3, 4 ft.
Előing-gombok 13 p. ezüst, aranyozot, vagy Nro. 3 arannyal vegyített, sima, vagy kövel kirakott, 70 kr, 1, 1 ft 50, 2, 3 ft.
Kézűl-gombok (Manchette) 13 p. ezüst, aranyozot vagy Nro. 3 arannyal vegyített, sima vagy kövel kirakott, 1 ft 50, 2, 3, 4, 6 ft.
Gyűrűk, 13 p. ezüst, aranyozva, vagy Nro. 3 arannyal vegyítve, sima, emaillozot vagy köves 1, 1 ft 50, 2, 3, 4, 5 ft.
Pecsenyő-gyűrűk, 13 p. ezüst aranyozva, vagy Nro. 3 arannyal vegyítve 2, 2 ft 50, 3, 4, 5 ft.
Karpercek, 13 próbás ezüst, gazdagon aranyozva, vagy Nro. 3 arannyal vegyítve, 3 ft 50, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 15 ft.
Továbbá: Serkentők órával, minék egy hánál sem szabad hiányzani 7 ft.
Inga-órák minden nemből, 2 évi jóállás mellett.
Kereskedőknek árleigedés. Bizományokra szerződés köttetik. Megbízásokat utánvét útján a legpontosabban teljesít a raktár.

Fromm Ph.,
Hohenmarkt Nr. 11, Wien.

(18)

ÉRTESÍTÉS.

(5—*)

Mintán az urbéri és tizedkárptólási utalványokra adandó obligatiokat csupán Nagy-Szebenben lehet kivenni, — s ez okon vagy a költséges odautazás, vagy pedig megbízásunk útján elintézés esetében a leszámítás kikerülhetlen, — ezokon alólt egész tisztelettel jelentem a t. cz. birtokos uraknak, hogy a **bécsi napi cursuson alól egy százalékkal** kifizetem az utalványokat, — a kész obligatiokat pedig egy százalékon alól is veszem, s ezek realizáltatását levél útján is elintézem. Mindenféle couponokat teljes értékükben, s minden levonás nélkül fizetek. Kelt Kolozsvárt, január 10-en, 1867.

EISENBERGER LIPÓT.

(51)

TAUFRER GYULA

fényképész.

Kolozsvárt, óvár Tauffer-ház.

Alólt tisztelettel jelentem a n. érd. közönségnek, miként a legújabb e szakmába való találmányok elajátítása, s a legerősebb eszközök beszerzése, — valamint a nagyérdemű közönségnek — egy évi sikerdús eredmény után tapasztalt folytonos látogatása és pártolása képesítnek engem arra, hogy a nálam megrendelhető fényképek díjait a következő leszállított árakra határozzam:

1. Legfőbb nagyságu diszes kiállítás kép első példánya	2 ft — kr.
2. A következő példányok darabja	1 ft 50 kr.
3. 12 példány kabinet-portrait	5 ft — kr.
4. 6 „ „ „	3 ft — kr.
5. 3 „ „ „	2 ft — kr.
6. 1 „ „ „	1 ft — kr.

Látogató-jegyek:

1. 12 példány diszes kiállítás	3 ft — kr.
2. 6 „ „ „	1 ft 50 kr.
3. 3 „ „ „	1 ft — kr.

A fényképek színezése, valamint arcz, mell, vagy bármely más olajfestmények Kővári Endre által a legjutányosabb árban eszközöztetnek.

Tisztelettel

TAUFRER GYULA,
fényképész.

(57)

1/2

(1—4)

Tévedések kikerülése végett

az Anatherin-Szájvíz vételénél az alább irtakra különösen előre látoknak és figyelmeseknek kell lenni. Sok más száz- és fogorvosszerek léteznek ugyanezen és hasonló név alatt, és a vevőnek sikerükre nézve mint a „legbiztosabb és legjobb“ ajánlatnak, de tudvalevő hatásképességek miatt következetesen bizalmatlansággal töltik el a vevőt. A valódi „Anatherin-Szájvíz“ ellenben soha nem téveszti el hatását, és mindenkit, ki egyszer használta, annak további használatára vagy megrendelésére indítja. Gondosan meg kell ügyelni, hogy az Anatherin-Szájvíz üvege sima, közepen mindkét felől behajtott alakú, és csak a pakkal van elzárv, valamint ezen jegy: „k. k. a. p. n. v. Anatherin Mundwasser des Zahnarztes J. G. POPP in Wien“ az üvegen kiálló betűkkel, ugyisint az üveg alakja a külső papírbortékon feketében látszik.

J. G. POPP,

gy. fogorvos s szab. tul. Bécs,

Bognersgasse Nr. 2.

Egy palack ára 1 ft 40 kr.

Csomagolás 20 kr.

Erdélyországra nézve főraktár: WOLFF J. gyógyszer. továbbá: kapható Dr. Hintz György és Engel J. gyógyszer. uraknál Kolozsvárt, és az ország minden gyógyszerárában.

(162)

1/2

(11—*)

Fontos a sorsvesben szenvedőkre nézve!

Ki sorsvesorvos Krüsi-Albhernek Gaisban, Schweiz Appenzel Cantonban, híres sorsves-ellen-szere meglepő hatásáról meggyőződni akar, e lap kiadó hivatalánál megszerezhet magának egy kis iratkat több száz bizonyítványt.

(55)

(2—2)

Finom

THEA. RUM. ARAK

a legjobb minőségben, nem hamisított, úgy finom fejez **Pezsgő** a 2 ft. piros 2 ft. 50 kr. **Valódi Tokaji Bor** 1 ft. 40 kr. butelia, mindenféle finom játszó kártyák, friss groji és sirachinó sajtok találtnak a legillendőbb áron

SCHÜTZ KÁROLY

ftíster kereskedésében Kolozsvárt.

(20—*)

1/2

(23)

1/2

(2—3)

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2

1/2